

Averøy kommune

Eierskapsmelding 2021

Innledning.....	3
1. Modeller for selskapsdannelse og samarbeid mellom kommuner.....	4
1.1. Kommunalt foretak.....	5
1.2. Vertskommune.....	5
1.3. § 27 styre.....	7
1.4. Interkommunalt politisk råd.....	7
1.5. Kommunalt oppgavefellesskap.....	8
1.6. Interkommunalt selskap (IKS).....	8
1.7. Aksjeselskap.....	10
1.8. Stiftelse.....	12
1.9. Andre selskapsformer.....	13
1.10. Vurdering og valg av selskapsform.....	13
2. Motiver for selskapsdannelse.....	14
1.2. Samarbeid for å effektivisere tjenesteproduksjonen.....	14
2.2. Samfunnsøkonomiske motiv.....	15
2.3. Finansielle motiv.....	15
2.4. Næringspolitiske motiv.....	16
3. Eierstyring.....	17
3.1. Eierskapsmelding og årlig eiermelding.....	18
3.2. Formelle eierorganer.....	18
3.3. Andre eiere.....	21
3.4. Prinsipper for eierstyring.....	21
3.5. Prinsipper for politisk og administrativ utøvelse av eierrollen.....	24
4. Oppfølging av eierskapsmelding og eiermelding.....	26
4.1. Revidering av eierskapsmelding og utarbeidelse av eiermelding.....	26
4.2. Kontroll.....	26
Del II Kommunens eierskap.....	27
Gjennomgang av de enkelte aksjeselskaper.....	27
Gjennomgang av interkommunale selskaper.....	36
Oversikt over interkommunale samarbeid.....	40

Innledning

Kommunene har i stor grad frihet til å organisere tjenestene sine slik de finner det hensiktsmessig. Tjenestene kan organiseres som en del av kommunen eller som selvstendige rettssubjekter. Når kommunen organiserer tjenesteproduksjonen innenfor den kommunale organisasjonen, gjelder styringssystemet som følger av kommuneloven. Kommunestyret har i utgangspunktet all beslutningsmyndighet, men kan delegere til underliggende organer og til administrasjonen.

Kommunene kan velge å legge deler av virksomheten i egne selskap. Det kan være flere grunner til dette, som at man ønsker å løse oppgaver sammen med andre kommuner eller andre offentlige eller private aktører. I noen tilfeller kan det være nødvendig for kommunen å delta i forretningsvirksomhet. Det kan da være hensiktsmessig å etablere selskap for å begrense økonomisk risiko. Mange offentlige selskapsdannelser er begrunnet ut fra naturlige monopolsituasjoner, som for eksempel selskaper innenfor kraftsektoren.

Når deler av den kommunale virksomheten legges i egne rettssubjekter som for eksempel aksjeselskap eller interkommunale selskap, må styringssystemene følge den lovgivningen som gjelder for det aktuelle rettssubjektet. Kommunestyrets styring av selskapet må utføres i selskapets eierorgan. Kommunestyret har likevel det overordnede ansvaret for hele kommunens virksomhet, også den som drives av de kommunalt eide selskapene.

At virksomheter eller tjenester skilles ut og legges i egne selskaper innebærer at betingelsene for folkevalgt styring og kontroll endres. Slik disse selskapene er organisert, skal selskapets styrende organer ha betydelig grad av frihet til å drive virksomheten. Lovfestede bestemmelser og vanlige normer for god selskapsstyring setter grenser for hvor mye kommunene som eier av slike selskaper, kan og bør involvere seg i selskapenes virksomhet.

Etter den nye kommuneloven skal kommuner og fylkeskommuner minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv. Eierskapsmeldingen skal inneholde:

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring (se kap. 4-7)
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i (se kap. 8)
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b (se kap. 8).

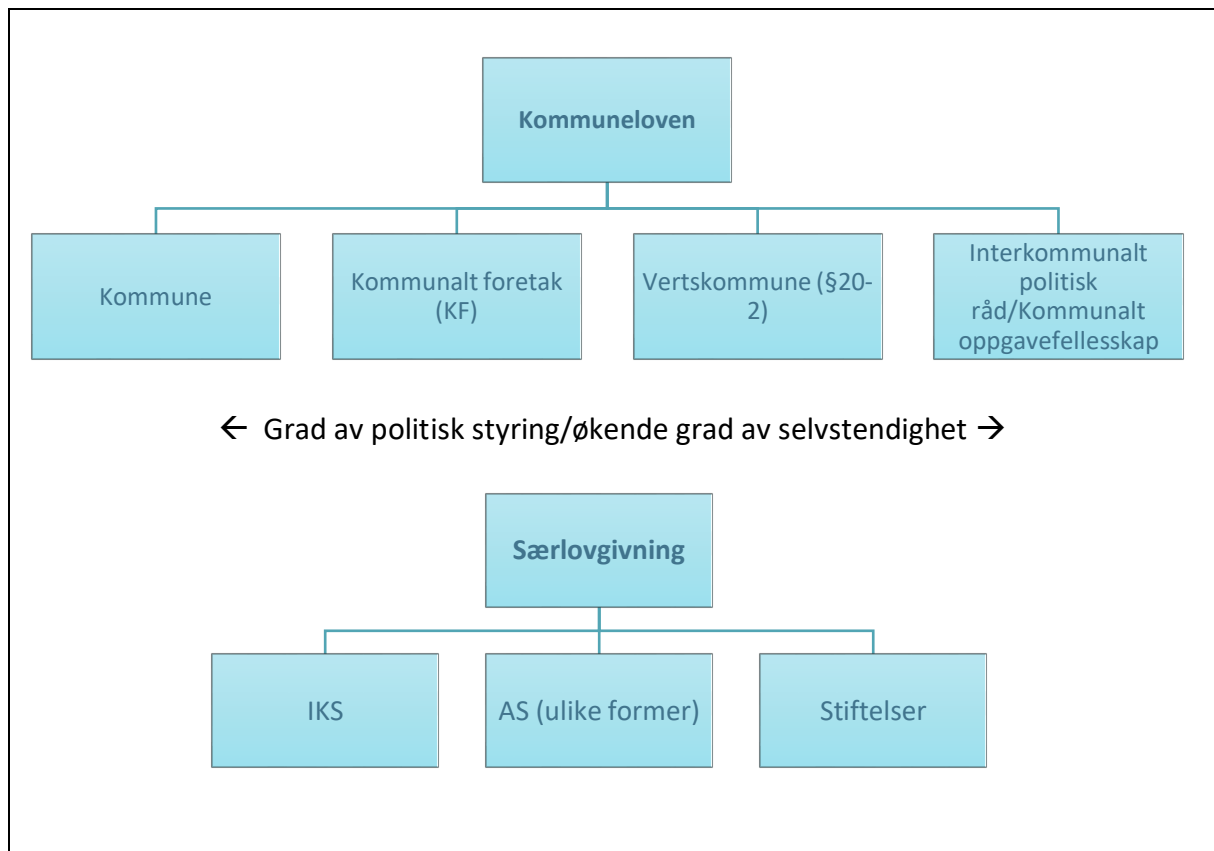
Kapittel 2 inneholder en gjennomgang av de viktigste selskapsformer og rammebetingelsene for disse. Selv om interkommunalt samarbeid etter kommuneloven ikke er en del av eierskapspolitikken, har vi likevel valgt å inkludere de vanligste formene for slikt samarbeid i denne gjennomgangen. Kapittel 3 beskriver motiver for selskapsdannelse. Kapittel 4-7 omhandler prinsippene for styring og oppfølging av kommunens eierandeler i selskap. Kapittel 8 er en oversikt over kommunens eierandeler og motiv for eierskap.

Eierskapsmeldingen revideres og behandles på nytt i løpet av det første året i ny kommunestyreperiode. Eierskapsmeldingen skal følges opp med årlige eiermeldinger, der kommunens eierskap i selskap - definert som enheter som reguleres av andre lover enn kommuneloven - gjennomgås opp mot formålet med eierskapet.

1. Modeller for selskapsdannelse og samarbeid mellom kommuner

Figuren under viser ulike lovfestede modeller for å organisere kommunal virksomhet utenfor kommunens egen organisasjon, og hvordan de ulike modellen er i forhold til hverandre når det gjelder grad av selvstendighet relatert til politisk styring. Begrunnelsen for å ønske å organisere virksomhet utenfor den kommunale organisasjon kan variere, men handler ofte om å løse en oppgave sammen med andre, gjerne andre kommuner.

For modeller som er forankret i kommuneloven gjelder offentleglova og anskaffelsesloven på samme måte som for de deltakende kommunene/fylkeskommunene. For modeller som er forankret i annen lovgiving er forholdet til nevnte lover særskilt omtalt i gjennomgangen som følger.

Kommuner samarbeider utenfor formelle modeller også. Slikt samarbeid, som blant annet omfatter faglige nettverk, ad hoc utredninger, fora for informasjonsutveksling mv. er svært viktige, men er i liten grad egnet for virksomhet som skal pågå over tid og som bør være underlagt klare rammer for styring og kontroll. Kommuner kan også inngå privatrettslig

bindende avtaler om samarbeid, men slike avtaler vil ikke kunne begrense forpliktelser overfor tredjepart, hverken økonomisk eller på annen måte.

1.1. Kommunalt foretak

Kommunalt foretak er hjemlet i Kommunelovens kapittel 9. Juridisk sett er et kommunalt foretak en del av kommunen og ikke et eget rettssubjekt. Modellen er egnet til å skape en noe større grad av selvstendighet for virksomhet(er) i en kommune, men kan ikke nyttes til interkommunalt samarbeid.

Et kommunalt foretak skal ha vedtekter og et styre som oppnevnes av kommunestyret. Kommunestyret kan velge å begrense styrets fullmakter i konkrete saker gjennom vedtektene. Et kommunalt foretak skal ha en daglig leder som rapporterer til styret. Kommunedirektøren har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet innenfor styrets myndighetsområde, men kan pålegge daglig leder å utsette iverksettelsen av saker inntil kommunestyret har behandlet dem.

Eventuelle ansatte er formelt sett ansatt i kommunen. Kommunen hefter fullt ut for selskapets forpliktelser og regnskapet inngår som en del av kommunens regnskap.

Kommunale foretak er forpliktet til å etterleve forvaltnings- og offentlighetsloven når det gjelder saksbehandling og offentlig innsyn. Ansvar for foretaket ligger i utgangspunktet hos styret, men kommunestyret kan sikre fortsatt kontroll over konkrete områder gjennom å begrense styrets fullmakter på disse områdene i vedtektene.

Siden kommunale foretak er en integrert del av kommunens økonomi, vil det være naturlig at løpende rapportering skjer som en del av den ordinære rapporteringen til politisk nivå. Modellen brukes gjerne i litt større kommuner når de skal drive virksomhet som skal ivareta både forretningsmessige og samfunnsmessige hensyn, og der det skapes inntekter som skal tilbake til formålet (vann- og avløp, renovasjon eller kino).

Kommuneloven har ikke egne bestemmelser om oppløsning av kommunale foretak, men siden det er kommunestyret som kan opprette slike foretak og endre vedtektene deres, antas det at oppløsning også kan vedtas av kommunestyret.

1.2. Vertskommune

Vertskommunesamarbeid er hjemlet i Kommunelovens kapittel 20, og er egnet når to eller flere kommuner ønsker å samarbeide om lovpålagte oppgaver og utøvelse av offentlig myndighet. Det er kun kommuner som kan samarbeide på denne måten. Kapittel 20 gir rammer for to typer samarbeid, administrativt vertskommunesamarbeid (§ 20-2) og vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemd (§20-3). Det skal ligge en skriftlig avtale til grunn for samarbeidet, og det er formelle krav til hva denne skal inneholde.

Administrativt vertskommunesamarbeid innebærer at vertskommunen skal utføre oppgaver og treffe avgjørelser etter delegert myndighet fra samarbeidskommunene i enkeltsaker som ikke er av prinsipiell betydning. Formelt skjer dette ved at kommunestyrene i de

samarbeidende kommunene instruerer kommunedirektørene sine om å delegere fullmakt til kommunedirektøren i vertskommunen. Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemd innebærer at kommunene oppretter en felles nemd hos vertskommunen med minimum 2 deltakere fra hver kommune. Deltakerkommunene kan delegere til nemnda myndighet til å treffe vedtak også i saker av prinsipiell betydning. Dette skal skje ved at kommunestyrene eller fylkestingene selv delegerer samme kompetanse til nemnda. Nemnda kan delegere til vertskommunens administrasjon myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Bilde: Gericafaggruppe i IKT-ORKide

Vertskommunesamarbeid medfører at ansvaret for å løse oppgaver og treffe avgjørelser overføres fra en kommune til en annen, men det opprettes ikke noe eget rettssubjekt. Oppgavene innpasses i vertskommunens organisasjon, eventuelt ansatte overføres til vertskommunen etter prinsippene om virksomhetsoverdragelse. Videre oppfølging inklusive regnskap og rapportering, skjer som en del av vertskommunens systemer for styring og kontroll. Forvaltnings- og offentlighetsloven gjelder på vanlig måte for saksbehandling og offentlig innsyn.

Ved administrative vertskommunesamarbeid ivaretas den folkevalgte styringen av folkevalgte organer i vertskommunen. En samarbeidskommune kan imidlertid gi vertskommunen instruks om utøvelsen av den delegerede myndighet i saker som alene gjelder samarbeidskommunen eller dennes innbyggere.

Vertskommunesamarbeid etter § 20-2 blir gjerne brukt som overbygging for samarbeid om administrative tjenester (som lønn og regnskap), NAV, barnevern og tilsvarende. Det er

færre eksempler på vertskommunesamarbeid etter § 20-3, men enkelte kommuner har fått til forholdsvis omfattende samarbeid om helse- og sosialtjenester etter denne modellen.

Vertskommunesamarbeid etter §§ 20-2 og 20-3 kan oppløses med øyeblikkelig virkning dersom alle deltakerne er enige om dette. Ellers er oppsigelsestiden ett år, annen oppsigelsestid kan avtales i samarbeidsavtalen.

1.3. § 27 styre

Den gamle kommunelovens § 27 ga to eller flere kommuner og/eller fylkeskommuner anledning til å opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver. Det var krav om vedtekter og hva disse vedtektene skulle inneholde. Frihetsgradene var likevel ganske store. Det var for eksempel fullt mulig å gjøre et § 27-styre til et eget rettssubjekt, og gi styret fullmakt til å ta opp lån eller påta seg andre økonomiske forpliktelser.

Kommunalt samarbeid etter § 27 ble gjerne brukt i forbindelse med driftsoppgaver som renovasjon, vann- og avløp, brannvesen og administrative oppgaver som ikke omfatter myndighetsutøvelse. Ordningen er ikke videreført i ny kommunelov. Interkommunalt samarbeid organisert etter den gamle kommunelovens § 27 må være omdannet til en lovlig samarbeidsmodell innen 10.10.2023 (fire år etter at sittende kommunestyre konstituerte seg selv og ny kommunelov tok til å gjelde). Samarbeidet anses oppløst dersom det ikke er omdannet innen fristen. Kommunestyret skal selv treffe vedtak om omdanning og vedta ny samarbeidsavtale.

1.4. Interkommunalt politisk råd

Etter den nye kommunelovens kapittel 18 kan to eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan sammen opprette et interkommunalt politisk råd. Rådet kan behandle saker som går på tvers av kommune- eller fylkesgrensene. Et interkommunalt politisk råd kan ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Rådet kan likevel gis myndighet til å treffe slike vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger.

Det skal inngås en skriftlig avtale mellom partene som sammen danner rådet og denne skal vedtas av alle kommunestyre/fylkesting som deltar i samarbeidet. Representantskapet er det øverste organet i et interkommunalt politisk råd. Samtlige deltakere i rådet skal være representert med minst ett medlem i representantskapet. Den enkelte deltakeren i et interkommunalt politisk råd har ubegrenset økonomisk ansvar for sin andel av rådets forpliktelser. Til sammen skal andelene utgjøre rådets samlede forpliktelser.

1.5. Kommunalt oppgavefellesskap

Etter den nye kommunelovens kapittel 19 kan to eller flere kommuner eller fylkeskommuner opprette et kommunalt oppgavefellesskap for å løse felles oppgaver. Et oppgavefellesskap kan ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Oppgavefellesskapet kan likevel gis myndighet til å treffe denne typen vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger.

Det skal inngås en skriftlig avtale mellom partene som sammen danner oppgavefellesskapet og denne skal vedtas av alle kommunestyre/fylkesting som deltar i samarbeidet. Representantskapet er det øverste organet i et kommunalt oppgavefellesskap. Samtlige deltakere skal være representert med minst ett medlem i representantskapet. Den enkelte deltakeren i et kommunalt oppgavefellesskap har ubegrenset økonomisk ansvar for sin andel av oppgavefellesskapets forpliktelser. Til sammen skal andelene utgjøre oppgavefellesskapets samlede forpliktelser.

1.6. Interkommunalt selskap (IKS)

Interkommunale selskap (IKS) er hjemlet i Lov om interkommunale selskaper, som trådte i kraft i 1999. Deltakerne i et IKS hefter ubegrenset for selskapets forpliktelser, i motsetning til et AS hvor eierne kun hefter for innskutt aksjekapital. Det er bare kommuner, fylkeskommuner og andre IKS som kan være medeiere. Siden eierne etter loven ikke kan gå konkurs, og hefter ubegrenset for forpliktelsene til selskapet, er det ikke krav om egenkapital i IKS-er.

IKS er ment som en organisasjonsmodell for offentlig oppgaveløsning med et visst forretningsmessig preg. I den grad virksomheten konkurrerer med private, kan den offentlige garantien som ligger i modellen gi et konkurransefortrinn. ESA har påpekt at ordningen kan være problematisk i forhold til EØS-avtalens bestemmelser om offentlig støtte til næringsvirksomhet, og dette kan føre til at det i framtiden vil bli stilt formelle krav til egenkapitalgraden i IKS. I så fall vil det bli mindre attraktivt å etablere IKS-er i framtiden.

Det øverste styringsorganet i et IKS er representantskapet. Alle deltakere skal ha minst et medlem i representantskapet. Kommunestyret oppnevner medlemmene og har instruksjonsrett overfor sine representanter.

Representantskapet skal blant annet behandle selskapets regnskap og valg av revisor, budsjett og økonomiplan, samt salg av fast eiendom eller investeringer som er av vesentlig betydning for selskapet eller eierne. Vesentlige avvik fra budsjett og planer må meddeles

representantskapet, men det er ikke krav om løpende rapportering. Et IKS må ha en selskapsavtale og denne kan sette ytterligere krav til hvilke saker som må godkjennes av representantskapet. Innenfor sitt myndighetsområde kan representantskapet instruere styret og omgjøre beslutninger. Overfor tredjepart kan denne muligheten begrenses av at et utvidet myndighetsområde for representantskapet ikke er allment kjent.

ReMidt IKS er det nye renovasjonsselskapet for Averøy kommune

Det er representantskapet som velger styret for et IKS. Styret har ansvaret for forvaltningen av selskapet og skal sørge for en tilfredsstillende organisering av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet. Styret skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll, og føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Et IKS er et eget rettssubjekt. De ansatte har selskapet som arbeidsgiver og daglig leder som øverste administrative leder. Ansvaret for arbeidsgiverpolitikken for selskapet ligger vanligvis til styret. Lov om interkommunale selskap regulerer ansatte sin representasjon i styret.

IKS fører regnskap etter regnskapsloven hvis det ikke er bestemt i selskapsavtalen at man skal følge prinsippene for kommunal regnskapsføring. Hvis regnskapet føres etter regnskapsloven gjelder de samme bestemmelsene for årsberetning som for et aksjeselskap.

Offentleglova omfatter selvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte eier mer enn 50 %. Det er åpnet for unntak for rettssubjekt som hovedsakelig driver næring i direkte konkurranse med, og på samme vilkår som private. Et IKS er pr definisjon omfattet av offentliglova og må fortløpende vurdere om det oppfylder kravene til unntak som følge av konkurranse.

Forholdet til anskaffelsesloven må vurderes etter reglene i anskaffelsesloven og er avhengig av om IKS-et i hovedsak er å anse som et offentligrettslig organ som er opprettet for å tjene allmenhetens behov, samt virksomhetens karakter. Viktige elementer her vil være virksomhetens formål, slik det framgår av vedtektene, om virksomheten opererer på egen regning og risiko og om den er underlagt offentlige myndigheters eller andre offentlige organers ledelsesmessige kontroll.

Lov om interkommunale selskap inneholder regler for uttreden og oppløsning av IKS.

1.7. Aksjeselskap

Aksjeselskap (AS) reguleres av Lov om aksjeselskaper (aksjeloven). Aksjeloven er ikke spesielt tenkt for offentlig virksomhet, men for virksomheter hvis formål er å skape inntekter og overskudd. Samtidig er det en av få organisasjonsmodellene der både private og offentlige kan delta.

Aksjeloven gir forholdsvis klare regler for hvordan et aksjeselskap skal organiseres. Det skal finnes et stiftelsesdokument som inneholder vedtekter, det er minimumskrav til vedtektene og eventuelle særskilte rettigheter skal tas inn i vedtektene eller i en selskapsavtale som vedlegges vedtektene. Stiftelsesdokumentene skal registreres i Brønnøysundregisteret og være offentlig tilgjengelige.

I et aksjeselskap er eierens økonomiske ansvar begrenset til den innskutte aksjekapitalen. Det lovregulerte minimumskravet til aksjekapital er beskjedent (NOK 30.000), men i praksis må aksjeselskap ha en egenkapitalgrad (andelen av totalkapitalen som er egenkapital) tilpasset selskapets virksomhet og risiko.

Det øverste styringsorganet i et AS er generalforsamlingen. Alle eiere har rett til å delta i generalforsamlingen. Kommunens representant(er) til en generalforsamling oppnevnes av kommunestyret, som har instruksjonsrett overfor sin(e) representant(er).

Generalforsamlingens lovbestemte oppgaver er å vedta selskapets årsregnskap og styrets årsberetning, fastsette utbytte, samt velge styre og revisor for virksomheten. Vedtektene kan også legge andre oppgaver til generalforsamlingen, så lenge dette ikke er oppgaver som ved lov er lagt til andre organer.

Styret har ansvaret for forvaltningen av selskapet og skal sørge for en tilfredsstillende organisering av selskapets virksomhet, slik at selskapet drives i samsvar med eierens formål og innenfor rammen av lovverket. Styret skal i nødvendig utstrekning fastsette planer og budsjetter for selskapets virksomhet, og har en viktig funksjon for å sikre strategisk planlegging for selskapet. Styret skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal også føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Et AS er et eget rettssubjekt. De ansatte har selskapet som arbeidsgiver og daglig leder som øverste administrative leder. Ansvar for arbeidsgiverpolitikken for selskapet ligger til styret. Aksjeloven regulerer ansatte sin representasjon i styret. AS fører regnskap etter regnskapsloven, og utarbeider årsmelding og årsberetning i henhold til bestemmelsene i denne.

NEAS – Nordmøre Energiverk AS har gitt utbytte til sine eiere

Offentleglova omfatter selvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte eier mer enn 50 %. Det er åpnet for unntak for rettssubjekt som hovedsakelig driver næring i direkte konkurranse med og på samme vilkår som private. Hvis mer enn 50 % av aksjene i et AS eies av offentlige virksomheter, omfattes selskapet av offentliglova og må fortløpende vurdere om det oppfyller kravene til unntak som følge av konkurranse.

Forholdet til anskaffelsesloven må vurderes etter reglene i anskaffelsesloven og er avhengig av om selskapet i hovedsak er å anse som et offentligrettslig organ som er opprettet for å tjene allmenhetens behov, samt virksomhetens karakter. Viktige elementer her vil være virksomhetens formål slik det framgår av vedtektene, om virksomheten opererer på egen regning og risiko, og om den er underlagt offentlige myndigheters eller andre offentlige organers ledelsesmessige kontroll. Dersom alle aksjene i et AS har offentlige eiere, gir kommunelovens § 80 kommunens kontrollutvalg og revisor rett til å kreve de opplysninger som er nødvendig for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og selskapets valgte revisor. I den utstrekning det finnes nødvendig, kan kontrollutvalget og

kommunens revisor selv foreta undersøkelser i selskapet. Aksjeloven inneholder regler for uttreden og oppløsning av AS.

1.8. Stiftelse

En stiftelse er en selveiende organisasjon som reguleres av Lov om stiftelser (stiftelsesloven). Kommuner kan alene eller sammen med andre offentlige og/eller private virksomheter opprette en stiftelse. Loven gir regler for hvordan dette skal skje, blant annet gjennom minstekrav til vedtekter.

Stiftelser skal ha et klart formål, meldes til Stiftelsesregisteret og vedtektene skal være offentlige.

En stiftelse er selveiende i den betydning at stifter verken kan utøve styring over stiftelsens virksomhet eller gjøre krav på andel av stiftelsens overskudd (ta utbytte).

Vedtektene kan gi stifterne anledning til å utnevne styre for stiftelsen. Hvis mer enn halvparten av medlemmene i selskapets øverste organ (styret) er utnevnt av offentlige virksomheter er stiftelsen omfattet av offentliglova.

En stiftelse er et eget rettssubjekt. Eventuelle ansatte har stiftelsen som arbeidsgiver og daglig leder som øverste administrative leder. Ansvar for arbeidsgiverpolitikken for selskapet ligger til styret. I næringsdrivende stiftelser har ansatte rett til styrerepresentasjon på samme måte som i aksjeselskap.

Stiftelser er bare en hensiktsmessig organisasjonsform når det er et ønske om å gjøre virksomheten helt uavhengig av kommunen. Den vanligste bruken av stiftelser er i forbindelse donasjoner eller tildelinger der avkastningen skal brukes til å fremme stiftelsens formål.

Et eget tilsyn (Stiftelsestilsynet) fører tilsyn med stiftelser og påser blant annet at utdelinger er i tråd med formålet og ikke skjer til stifterne. Stiftelser kan ikke omdannes eller oppløses uten godkjenning fra Stiftelsestilsynet.

1.9. Andre selskapsformer

Kommuner kan også delta i samvirkeforetak, også kjent som selskap med begrenset ansvar (BA). Et samvirkeforetak er en sammenslutning som har til hovedmål å fremme medlemmenes økonomiske interesser enten som kjøpere eller som leverandører.

Overskudd, bortsett fra normal forrentning, må bli værende i foretaket eller fordeles mellom medlemmene etter deres omsetning med foretaket. Et samvirkeforetak må ha minst to medlemmer. De som kan få sine interesser ivaretatt av et samvirkeforetak, har rett til å bli medlem og alle medlemmer skal behandles likt. Selskap med begrenset ansvar er regulert i Lov om samvirkeforetak (samvirkelova), dette er en lite brukt virksomhetsform.

1.10. Vurdering og valg av selskapsform

Som beskrevet i dette kapitlet har kommunene flere organisasjonsmodeller å velge mellom når de skal inngå formelle samarbeid.

Det enkleste for kommuner og eventuelt fylkeskommuner, å samarbeide om, er rutineoppgaver med stort volum og liten grad av skjønnsutøvelse. For slike oppgaver er det ofte stordriftsfordeler som kan hentes ut gjennom et samarbeid, og siden det er lite rom for skjønn er det også mindre behov for direkte folkevalgt kontroll. Samarbeidet organiseres da gjerne som administrativt vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 20-2. Selv om det er vertskommunen som utfører oppgaven, vil de andre samarbeidskommunene kunne gi vertskommunen instruks om utøvelse av den delegerte myndigheten i saker som gjelder samarbeidskommunen eller dennes innbyggere.

I den grad kommuner skal samarbeide om oppgaver som er mer prinsipielle og der det er ønskelig med direkte folkevalgt kontroll, finnes det muligheter etter kommunelovens § 20-3, vertskommune med felles folkevalgt nemd.

Den nye kommuneloven, som trådte i kraft høsten 2019, gir kommunene anledning til å samarbeide på to nye måter, interkommunalt politisk råd (kapittel 18) og kommunalt oppgavefellesskap (kapittel 19). Kommunene på Nordmøre har valgt å organisere det tidligere regionrådet som interkommunalt politisk råd. Tilsvarende løsning er valgt av mange andre regioner. All den tid det er mindre enn ett år siden den nye kommuneloven trådte i kraft er det for tidlig å si noe om hvilke andre aktiviteter kommunene vil velge å organisere etter de nye bestemmelsene.

Til tross for samarbeidsmulighetene som kommuneloven gir, velger kommuner å legge deler av virksomheten i selskaper. Det kan være flere motiver for dette, behovet for å samarbeide med parter som ikke er kommunale eller fylkeskommunale er et slikt motiv, ønsket om å begrense økonomisk risiko et annet. Motiver for selskapsdannelse er nærmere omtalt i kapittel 3. Når en del av kommunens virksomhet legges ut i egne selskaper, må styringssystemet følge den lovgivningen som gjelder for selskapsformen som velges.

Kommunestyrets styring av selskapet må utføres i selskapets eierorgan. Som eier har kommunestyret et overordnet ansvar for å sikre en selskapsform som er tilpasset selskapets formål, eierstyringsbehov, samfunnsansvar, hensynet til innsyn, markedsforhold og det aktuelle lovverket. Det er disse temaene resten av dette dokumentet handler om. En oversikt over samarbeid og selskaper der kommunen deltar er vist i del 2.

2. Motiver for selskapsdannelse

Det at kommunestyret må overlate styringen av den delen av virksomheten som legges i et selskap som reguleres av annen lovgivning enn kommuneloven, til selskapets styrende organer, kan i seg selv oppfattes som problematisk.

Dette handler i noen grad om at folkevalgte overlater styringen til et styre som faktisk har plikt til å prioritere det som er best for selskapet og ikke den «helheten» som kommunestyret forholder seg til. Kommunestyret vil ikke lenger være like tett på eller ha tilgang til like mye informasjon om virksomheten som dersom den var en del av den ordinære kommuneorganisasjonen. Opplevelsen av at dette er problematisk kan forsterkes av at utenforstående ikke nødvendigvis ser forskjell på en kommunal virksomhet og et kommunalt eid selskap og anser kommunestyret som ansvarlig for beslutninger og handlinger uansett.

På samme måte kan selskap oppleve det å ha kommuner som eiere som problematisk. Dette gjelder kanskje i størst grad selskap som konkurrerer i et marked og/eller som har private medeiere. Den politiske debatten knyttet til eierskapet og selskapet må nødvendigvis være offentlig, og helt legitim uenighet mellom ulike politiske partier kan da bli tolket dithen at eierne ikke vet hva de vil med selskapet eller ikke vil selskapets beste.

Til tross for ulempene ved å legge virksomhet i egne selskap, kan det likevel foreligge situasjoner hvor selskapsdannelse er den beste løsningen. Det finnes flere måter å dele inn motiver for selskapsdannelse på. For å tydeliggjøre og skape bevissthet knyttet til kommunens formål med det enkelte eierskapet, er det viktig å se på motivet for selskapsdannelsen. Formålet vil som regel framgå av selskapets vedtekter og eller aksjonæravtale. Det er viktig å merke seg at eier kan ha flere formål med eierskapet, og at formålet kan endre seg over tid.

Nedenfor vises den oppdelingen som er lagt til grunn i kommunens eierskapsmelding:

1.2. Samarbeid for å effektivisere tjenesteproduksjonen

Hovedmotivet for eierskapet er å oppnå en mer kostnadseffektiv tjenesteproduksjon og/eller bedre kvalitet på tjenestene gjennom å samarbeide med andre. Hvis samarbeidet skal omfatte medeiere som er ikke er kommuner eller fylkeskommuner, er det vanlig å etablere et aksjeselskap. Hvis alle eierne er kommuner eller fylkeskommuner kan et IKS

(Interkommunalt Selskap) være et alternativ. Dersom selskapet også skal konkurrere om private kunder kan det være hensiktsmessig å velge aksjeselskapsformen fordi:

Dersom et kommunalt eid selskap skal ha både private og offentlige kunder er det viktig å ha et bevisst forhold til egenregi, det vil si muligheten eierne har til å kjøpe tjenester fra eget selskap uten forutgående anbudsrunde. I henhold til lov om offentlige anskaffelser må tre krav være oppfylt for at det skal være tale om egenregi:

- Oppdragsgiver må ha kontroll over tilbyder som tilsvarer den kontroll hun har over egen virksomhet.
- Tilbyder utfører mer enn 80 % av sin aktivitet for oppdragsgiver eller andre rettssubjekter som oppdragsgiver kontrollerer.
- Det kan ikke være private kapitalandeler i selskapet som er tilbyder.

2.2. Samfunnsøkonomiske motiv

Hovedmotivet for eierskapet er å løse oppgaver som på grunn av markedssvikt ikke vil eller bør bli løst av private. Dette kan være oppgaver som ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomme, men som samfunnet ønsker løst innenfor en forretningsmessig modell, eksempelvis offentlig transport. Det kan også være innen områder der det er mer eller mindre naturlige monopoler, der man enten ikke ønsker å hente ut monopolgevinsten eller ikke ønsker at et privat selskap skal hente den ut.

2.3. Finansielle motiv

Hovedmotivet for eierskapet er økonomisk avkastning, eller å begrense økonomisk risiko. At et eierskap er finansielt motivert betyr ikke at kommunen har en kortsiktig horisont på sitt eierskap eller ønsker å selge aksjene i selskapet. Ofte handler finansielt motivert eierskap

om at kommunen har gått inn som hel- eller deleier i selskap der private har trukket seg ut, eller fordi kommunen har vært den eneste aktøren med tilgang på kapital.

Kommunen kan også velge å organisere virksomhet i et selskap for å begrense økonomisk risiko. Etter aksjeloven er kommunens økonomiske ansvar ved en eventuell konkurs/avvikling begrenset til innskutt aksjekapital. I praksis har det ofte vist seg at kommuner (og andre offentlige eiere) blir pålagt et moralsk ansvar for å kompensere kreditorer uavhengig av dette.

2.4. Næringspolitiske motiv

Hovedmotivet for eierskapet er å etablere eller beholde arbeidsplasser i kommunen eller regionen, eventuelt å kontrollere hvor hovedkontoret til en bedrift ligger. Det kan også handle om å beholde nøkkelkompetanse. Omfatter også eierskap til infrastruktur som er viktig for næringsutvikling.

3. Eierstyring

Hovedformålet med eierstyringen er å sikre en god utvikling for selskapene, langsiktig verdiskaping og gode, forutsigbare rammebetingelser. Den skal også følge opp vedtatt eierskapspolitikk slik denne framgår av eierskapsmeldingen. Løpende eierstyring innebærer:

- Tydelige krav og forventninger som reflekterer formålet med eierskapet.
- Regelmessig og formalisert kontakt mellom kommunen og selskapene/foretakene
- God rapportering på mål og forventninger
- Gode prosesser ved gjennomføring av valg, strategiendringer, mv.

Kommunestyret, formannskapet og ordfører har i den sammenheng viktige og ulike roller på vegne av kommunen som eier. Generalforsamling/bedriftsforsamling er selskapets øverste organ og kommunens formelle kontaktpunkt knyttet til eierskapet.

Selskapsorganisering innebærer at man gir slipp på den tradisjonelle formen for forvaltningsstyring og at styring må skje i henhold til de rammer som følger av selskapslovgivningen. For å kompensere for ulemper med redusert direkte styring, er et viktig virkemiddel å etablere mål og forventninger til selskapene og prinsipper for eierstyring gjennom eierstrategiske dokumenter.

Til sammen danner dette en styringsmodell og gir rammer som skal være førende i styrets arbeid. I oppfølgingsarbeidet overfor selskapet vektlegges kontroll av mål- og forventningsoppnåelse, økonomioppfølging og styreevalueringer. Eierstyring forankres politisk på flere nivå. Den overordnede styringen legges i eierskapsmeldingen. I tillegg utarbeides det årlige eiermeldinger.

3.1. Eierskapsmelding og årlig Eiermelding

Kommunen skal være tydelig på hva som er formålet med eierskapet i de enkelte selskapene og hva de overordnede forventningene til selskapet er. Kommunen legger i sin eierskapspolitikk opp til aktiv bruk av selskapsvise eierskapsstrategier. Det må skilles mellom eierskapsstrategier, som er kommunens strategi for eierskapet og selskapets forretningsstrategi, som er styrets ansvar.

Eierskapsstrategiene legger grunnlag for en aktiv oppfølging av de verdiene som ligger i de ulike selskapene og skal gjenspeile formålet med eierskapet. Strategiene skal danne plattform for en god styringsdialog og gi mål og klar retning for hva eierne vil med selskapet.

Eierstrategier kan regulere strategisk retning, mål, kjernevirksomhet og forhold som kommunikasjon med selskapet, informasjonsbehov, forventet avkastning og utbytteforventninger. Eierskapsstrategier er individuelle og tilpasses det enkelte selskap. Eierskapsstrategiene behandles i den årlige Eiermeldingen, som legges fram hver høst.

3.2. Formelle Eierorganer

Kommunestyret/formannskapet

Det er kommunestyret som fatter vedtak om etablering og avviking av selskaper, og godkjenner vedtekter, selskapsavtaler og aksjonæravtaler. Kommunestyret oppnevner representanter til Eierorganene og fører tilsyn og kontroll med forvaltningen av Eierinteressene.

Kommunestyret fastsetter kommunens eierskapspolitikk, herunder prinsippene for Eierstyring. Kommunestyret kan også uttrykke forventninger til styrets arbeid og forvente å få gjennomslag for dette i selskap der kommunen (eller samarbeidende kommuner) Eier mer enn 50 % av aksjene.

Kommunestyrets styringsmuligheter som Eier av selskap som er organisert etter aksjeloven og lignende, er knyttet til å etablere tydelige mål for eierskapet og krav til resultater, herunder utbytte. Dette skjer gjennom å etablere eierskapsstrategier for det enkelte selskap og følge dem opp i den årlige Eiermeldingen.

I selskap som er organisert etter aksjeloven, lov om interkommunale selskaper eller lignende, fremmer kommunen sine interesser som Eier gjennom deltakelse i generalforsamling og representantskap. I generalforsamlinger i aksjeselskap stiller hver Eier med en representant som stemmer for hele Eierandelen. I representantskap skal det være minst ett medlem fra hver Eier. Som hovedregel har hver medlem en stemme, slik at større Eier velger flere medlemmer. Dersom det skal velges flere medlemmer er det kommunestyret som foretar valget. Innkalling til generalforsamling/representantskap legges fram for formannskapet.

Ordfører

Ordfører er kommunens representant i generalforsamling og representantskap med varaordfører som vara. Ordfører kan i enkelttilfelle gi andre fullmakt til å møte på kommunens vegne. Den som representerer kommunen i generalforsamling og representantskap skal fremme det syn som kommunestyret har vedtatt i eiermeldingen og/eller andre konkrete vedtak i kommunestyret. Ordfører med varaordfører som vara, representerer kommunen i eiermøter.

Generalforsamling/representantskap

I henhold til aksjeloven skal selskap avholde ordinær generalforsamling en gang i året, senest 6 måneder etter utløpet av regnskapsåret. Ordinære generalforsamlingssaker er godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder utdeling av utbytte, og valg av styreleder og styremedlemmer som er på valg. I tillegg behandles aktuelle saker som aksjeloven krever skal behandles av generalforsamlingen, som kapitalforhøyelse, endring i vedtekter med tilhørende avtaleverk og endringer i aksjonærrettigheter.

De fleste saker i generalforsamlingen avgjøres med alminnelig flertall (50 %). Vedtektsendringer krever som regel tilslutning fra minst to tredeler av stemmene, og det er også noen saker som krever 90 % eller enstemmighet.

I tillegg er det et generelt forbud mot at general-

forsamlingen treffer beslutninger som er egnet til å gi visse aksjeeiere en urimelig fordel på andre aksjeeieres eller selskapets bekostning.

I selskap som er organisert etter lov om interkommunale selskaper er det representantskapet som er selskapets øverste organ. Representantskapet har de samme oppgaver som generalforsamlingen i et aksjeselskap, men fastsetter i tillegg selskapets budsjett og økonomiplan. Det er også mulig å vedtektsfeste at visse saker som ellers ville høre under styret, skal godkjennes av representantskapet. Sistnevnte kan for eksempel gjelde større investeringer eller saker av prinsipiell karakter.

Valgkomite

En valgkomite i et selskap er et organ valgt av generalforsamling eller representantskap (IKS) med mandat å fremme forslag til styremedlemmer og eventuelt godtgjørelse til disse. Ordningen med valgkomite er ikke lovregulert og må tas inn det enkelte selskaps vedtekter eller i en eventuell selskapsavtale.

Valgkomiteer er vanlig i større selskap, og spesielt i større selskap med mange eiere. I selskap der det brukes valgkomite, bør valgkomiteen settes sammen slik at alle aksjeeierne

føler seg representert. Flertallet i valgkomiteen bør være uavhengig av styret og den daglige ledelsen, men det er nødvendig at komiteen har innsikt i hvilken kompetanse styret har behov for.

For å sikre best mulig grunnlag for sine vurderinger skal valgkomiteen ha kontakt med sittende styremedlemmer, daglig leder og eierne. Alle eiere bør gis anledning til å foreslå kandidater til styreverv i selskapet. I en del større selskap brukes profesjonelle rådgivere for å finne fram til gode styremedlemmer. Det finnes også databaser der personer med ulik styrekompetanse er registrert.

Valgkomiteens innstilling skal begrunnes og innstillingen bør også redegjøre for hvordan komiteen har arbeidet.

Eiermøter

I selskap der kommunen er en av flere eiere er likebehandling av alle aksjeeiere en forutsetning. Dette omfatter også hvilken informasjon kommunen som eier mottar fra selskapet og hvilken kontakt det er mellom kommunen og selskapet. Det er derfor viktig at representanter fra samtlige eiere deltar i disse møtene. Kommuner vil vanligvis være representert ved ordfører. Leder for opposisjonen bør også gis anledning til å delta.

I selskap der kommunen er eneeier, eller eier selskapet sammen med samarbeidende kommuner, bør det avholdes minst ett eiermøte i året i tillegg til generalforsamlingen. Møtet avholdes i etterkant av at kommunestyret har behandlet eiermeldingen og initieres av ordfører i den kommunen som har størst eierandel. Til møtet inviteres styret, daglig leder og øvrige eiere.

Både ordfører og selskapet kan be om eiermøter når det er behov for å diskutere spørsmål av strategisk art og hvor styret trenger veiledning fra eierne. Slike møter kan også arrangeres hvis det i forkant av planlagt generalforsamling er signaler på at eierne vil ha problemer med å godta styrets forslag til ulike vedtak, for eksempel størrelsen på utbytte.

I selskap der kommunen (eller samarbeidene kommuner) eier en vesentlig andel av aksjene eller andelene, men ikke alle, bør det utvises forsiktighet når det gjelder å bruke egen dominans til å skaffe seg informasjon som er eller kan oppfattes som fordelaktig for kommunen.

Kommunedirektøren

Kommunedirektøren skal iverksette kommunestyrets vedtatte eierpolitikk, herunder legge fram forslag til eierskapsmelding for behandling i kommunestyret, og sørge for oppfølging i form av eiermeldinger.

Kommunedirektøren skal etablere rutiner for løpende eieroppfølging, herunder styringsdialog med styrer, rutiner for styrevalg, forberedelse til møter i eierorgan, eiermøter i kommunestyret eller formannskap m.v.

3.3. Andre eiere

Siden deltakelse i et selskap i mange tilfelle er motivert av at man skal løse en oppgave sammen med andre, er det ofte flere eiere i et aksjeselskap. Det er ikke gitt at alle eiere har de samme interessene eller motivene for eierskapet. Aksjeloven har derfor flere bestemmelser som sikrer at en dominerende eier ikke kan sikre seg urimelige fordeler på de andre eiernes bekostning.

90 % eierandel: En aksjonær som eier 90 % av aksjene eller mer kan kreve å få innløse minoritetsaksjonæren(e). Tilsvarende kan minoritetsaksjonæren(e) kreve innløsning.

2/3 eierandel: En aksjonær med mer enn 2/3 eierandel har bestemmende innflytelse på de fleste områder i selskapet. Aksjonæren kan bl.a. vedta fusjoner, fisjoner, kapitalforhøyelser og kapitalnedsettelse, oppløsning av selskapet og endre vedtektene.

50 % eierandel: En aksjonær som eier mer enn 50 % av aksjene kan ha avgjørende innflytelse på valg av styret. Styret bestemmer bl.a. hvor mye som skal deles ut i utbytte til aksjonærene.

1/3 eierandel: En aksjonær med mer enn 1/3 eierandel har såkalt negativt flertall. Det innebærer at aksjonæren kan blokkere vedtektsendringer, fusjoner, fisjoner, kapitalforhøyelser og kapitalnedsettelse.

10 % eierandel: En aksjonær som eier mer enn 10 % av aksjene i et ordinært aksjeselskap kan kreve ekstraordinær generalforsamling i selskapet.

Som hovedregel skal eierne av aksjer behandles likt, uavhengig av hvor mange aksjer de eier. I noen selskap er det vedtektsfestet at man skal ha flere aksjeklasser, med ulike tilknyttede rettigheter. Rettighetene til de ulike aksjeklassene skal framgå av vedtektene. I slike tilfeller er det førende prinsippet at eierne skal behandles likt innen hver aksjeklasse. Ulike aksjonærrettigheter på grunn av flere aksjeklasser kan oppleves som lite ryddig, og kommunen bør som hovedregel ikke bruke denne muligheten i egne selskap, eller delta i selskap som er konstruert på denne måten.

For selskaper med flere eiere, er omforente eierstrategier et viktig virkemiddel for å håndtere ulike synspunkter. Eierstrategiene gir omforente holdninger til retning og utvikling av selskapene. De er også verdifulle verktøy for å regulere eventuelle uenigheter. Gjennom eierstrategier kan det avtales formelle føringer og tvisteløsninger. Eierstrategien kan også forplikte til å etablere fora hvor de ulike eiernes interesser drøftes og avklares for å unngå ulike styringssignaler til selskapet. Alle eierstrategier skal forankres i kommunestyret.

3.4. Prinsipper for eierstyring

Kommunens overordnede prinsipper for eierstyring er et sentralt element i eierpolitikken. Formålet med prinsippene er å avklare roller og ansvar, sikre åpenhet og ryddige beslutningsprosesser, redusere ulike typer risiko, stimulere til verdiskaping gjennom å legge

til rette for økt effektivitet og styrket konkurransedyktighet m.v. Kommunens overordnede prinsipper for eierstyring er oppstilt i tabellen nedenfor.

Aktivt eierskap

Kommunen kan og bør være en aktiv eier selv om det er opprettet et selskap innen tjenesteområdet. Forutsetningen er at det gjøres et klart skille mellom politikk (kommunestyret) og utøvelse av aktivt eierskap (utøvende eierorgan). Aktiv eierstyring krever tverrpolitisk forståelse av hvorfor kommunen er engasjert i selskapene.

- Politiske diskusjoner skal tas i kommunestyret, der hele kommunenes tjenesteproduksjon settes i fokus.
- Kommunen skal gi instruksjer/signaler til sine representanter i det operative eierorganet (generalforsamling/representantskap) – disse representerer kommunestyrets flertall og skal stemme likt.
- Eierskapsrepresentantene skal ivareta kommunens interesser og har myndighet til å stemme på generalforsamlingen/representantskapsmøtene.
- Endringer i selskapsavtale skal behandles i kommunestyretstyret. Politiske føringer fra kommunestyret gjelder for kommunens representant(er) i eierorganet, men ikke for styremedlemmer.

Krav rettet mot kommunen som eier

1. Det skal være åpenhet knyttet til kommunens eierskap.
2. Før en mulig selskapsdannelse skal det i saksbehandlingen analyseres hva kommunen som eier ønsker å oppnå ved å opprette et selskap fremfor en mer tradisjonell organisering.
3. Eier skal fremme sine interesser gjennom generalforsamling og representantskap.
 - Politisk vedtatt eierstrategi binder deltakerne i generalforsamling og representantskap.
 - Det bør utarbeides en aksjonær-/eieravtale som beskriver forholdet mellom eierne, informasjon til eierne utenom representantskap/generalforsamling, selskapets virksomhet og valg av styret.
4. Eier formulerer overordnede strategier og mål for selskapet. Styret er ansvarlig for måloppnåelse.
 - Eierskapet bør være forutsigbart og langsiktig.
 - Eierne i samspill med styret og ledelsen skal sikre god ledelse av selskapet.
 - Det bør være klart skille mellom eier og kunde/bruker for å unngå mistanke om at selskap hvor kommunen står som eier forfordeles i forhold til andre selskap, eller at det stilles for lave krav fra eier eller på andre måter er tildelt ressurser som gir et ekstra konkurransefortrinn.
 - Hvorvidt selskapet skal utføre oppgaver etter egenregiprinsippet, eller eksponeres for konkurranse bør tydelig fremgå av vedtekter eller selskapsavtale.
 - Ved tjenesteleveranse fra selskapet til de samme eierkommunene bør det stilles krav om tjenesteavtaler.
 - Gjennom krav til resultat og rapportering gir eieren tydelig signaler på hva som forventes av virksomheten.

- Det bør utarbeides en klar og forutsigbar utbyttepolitikk. I selskaper der virksomheten har karakter av næringsdrift bør en offentlig eier stille de samme krav til avkastning på investert kapital, som det en privat eier vil gjøre.
4. Eierskapsmelding utarbeides og er kommunens strategiske eierdokument. Eierskapsmeldingen skal vedtas av kommunestyret.

Krav rettet mot selskapet

1. Selskapets virksomhet skal tydelig fremgå av vedtektenes formålsparagraf for å begrense adgangen til endringer i selskapets faktiske virksomhet og risikoprofil.
2. Selskapet skal til enhver tid ha forsvarlig kapital.
 - Egenkapitalen bør være tilpasset selskapets mål, strategi og risikoprofil.
 - Om kapitalen ikke er forsvarlig skal styret redegjøre vedrørende problemstillinger og nødvendige tiltak.
3. Styresammensetningen skal være slik at den ivaretar kommunens interesser, og selskapets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold.
 - Styresammensetningen må sees i forhold til selskapets formål og bestå av personer med egnede personlige egenskaper som utfyller hverandre kompetansemessig.
 - Styret bør ha varamedlemmer i numerisk rekkefølge for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret.
 - Ved valg og forslag til valg av medlemmer til styret i selskapene tilrås det at en vektlegger å unngå jevnlig habilitetsvurderinger ved behandling av kommunale saker vedrørende selskapet og slik er kritisk til bruk av ledende politikere og personer i ledende administrative stillinger.
 - Det bør tilstrebes lik kjønnsrepresentasjon i styrene, uavhengig av selskapsform.
4. Styret skal:
 - Forvalte selskapets verdier på best mulig måte, og fastsette en årlig plan for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring.
 - Gi en samlet redegjørelse for selskapets styring og ledelse i en årsrapport.
 - Gi alle styremedlemmer mulighet for opplæring i styrearbeid.

5. Selskapet skal oversende informasjon til eier i henhold til fastlagt plan.

3.5. Prinsipper for politisk og administrativ utøvelse av eierrollen

Representantenes roller

1. De valgte representantene skal ivareta kommunens interesser gjennom en aktiv deltakelse i selskapenes eierorgan.
2. I styrene løses oppgaver til beste for selskapets utvikling og i samsvar med eiernes styreinstruks/eierkrav.
3. Der det er mer enn én representant valgt av kommunen, skal disse sørge for koordinering i forkant av eiermøter (generalforsamling/representantskap) i selskapet.
4. I enkeltsaker av prinsipiell eller av stor betydning, kan kommunestyret og/eller formannskapet instruere representantene.
5. De(n) valgte representanten(e) plikter å avklare eiernes syn før møter i selskapenes organer (generalforsamling/representantskap).

Politiske avklaringer i forkant av møter i selskapene

De valgte representantene fra Averøy kommune skal ha anledning til å få en eventuell politisk avklaring i forkant av møter i selskapene. Det gjelder alle saker, både av generell karakter og i saker av uvanlig art eller stor betydning spesielt. Formannskapet er tillagt ansvaret for å gjøre nødvendige avklaringer før behandling i selskapene, og det gis rapport tilbake.

Rapporteringsplan

Det etableres en plan for regelmessig rapportering fra valgte representanter til kommunestyret

Rapporteringsfrekvensen varierer fra et til fire år slik at alle selskap er presentert minst en gang i løpet av valgperioden.

De valgte representantene rådfører seg med ordfører dersom de har grunn til å tro at endringer oppstått i selskapet bør rapporteres til kommunestyret utenom planen. Følgende punkter vektlegges ved rapporteringen:

- Kommunens eierstrategi
- Utvikling i selskapet generelt og i forhold til nøkkeltall/måltall
- Risiko og framtidsutsikter
- Behov og ønsker om mulige endringer og tiltak

Habilitet

Kommunene har stor frihet til å organisere sin virksomhet. Organiseringen har endret seg vesentlig på 2000 tallet ved at bruk av selskaper har økt vesentlig. Som en konsekvens av dette er reglene om habilitet endret for å bidra til større avklaring om hvilke roller en tjenestemann og folkevalgt utøver i en bestemt situasjon når vedkommende også er leder, styremedlem eller medlem av bedriftsforsamlingen i et offentlig heleid selskap.

Reglene er endret slik at inhabilitet inntreer automatisk for en tjenestemann eller folkevalgt som også er leder eller medlem av styret eller bedriftsforsamlingen i offentlig heleide selskaper, når saker hvor selskapet er part skal behandles i folkevalgte organer eller administrasjonen i kommunen.

Eiermøte

I tillegg til oppfølging gjennom de lovfestede organ kan det i noen tilfeller være nyttig å gjennomføre eiermøter. Et eiermøte kan sikre en løpende dialog mellom eier og virksomheten om saker som anses som viktige og prinsipielle.

Eiermøtene er uforpliktende for selskapets organer. Det er ikke her eierne skal gi styret og daglig leder instruksjoner og signaler. Kommunen skal heller ikke blande seg i virksomhetens daglige drift. I eiermøtene kan eierne diskutere strategier for selskapene uten at noen forplikter seg. Eiermøtene kan gjerne benyttes til å gi styringssignaler til selskapet fra eierne før saker av stor betydning skal behandles og føre fram til beslutning.

Eiermøtet kan også gi en indikasjon på forhold som er politisk omdiskuterte, og som dermed bør forankres i bystyret. Eiermøter kan også gjøre eierne bedre i stand til å forvalte sine eierinteresser i de lovfestede eierorganene. Eksempelvis kan eiermøtene benyttes til å informere eierne om virksomheten eller endringer i selskapets rammebetingelser.

Administrativ støtte og koordinering

Kommunedirektøren vil bistå de folkevalgte representantene. Administrativ kapasitet kan bli en begrensende faktor når det gjelder saksbehandling og oppfølging. Det er likevel en forutsetning at det i sammenheng med behandlingen av meldingen blir lagt til rette for en generell drøfting av prinsippene og rutinene som denne meldingen legger opp til, sammen med en evaluering av formål, resultat og drift knyttet til selskap som er særlig viktige for kommunen.

4. Oppfølging av eierskapsmelding og Eiermelding

4.1. Revidering av eierskapsmelding og utarbeidelse av Eiermelding

Eierskapspolitikken, som blant annet inneholder prinsippene for eierstyring, bør ligge fast over noe tid, men revideres en gang i løpet av kommunestyreperioden. Dette er også i tråd med bestemmelsen i kommunelovens § 26-1.

Eiermeldingen inneholder informasjon om selskapene der kommunen har eierinteresser i, samt formål med og strategier for kommunens eierskap i de selskap der har kommunen eier mer enn 50 %, eller der eierskapet er av stor politisk betydning.

4.2. Kontroll

Kontrollutvalget har etter Kommunelovens § 80, jevnfør forskrift om kontrollutvalg §§ 13-15 et selvstendig ansvar når det gjelder selskapskontroll i tilknytning til selskap der kommunen har eierinteresser. Ansvarer gjelder de selskaper kommunen eier alene eller sammen med andre kommuner/fylkeskommuner. Selskapskontrollen utøves av kontrollutvalget på bestilling fra kommunestyret. Forskrift om kontrollutvalg §§ 13-15 omhandler kontrollutvalgets oppgaver i tilknytning til selskapskontrollen.

Del II Kommunens eierskap

Gjennomgang av de enkelte aksjeselskaper

Informasjon om selskapet Selskapet er under avvikling	Atlantehavstunnelen AS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 953 633 930 Stiftelsesdato: 11.5.1989 Kontaktperson: Arve Mjelva (daglig leder) Besøksadresse: Kongens Plass 5, 6509 Kristiansund N Postadresse: Postboks 255, 6501 Kristiansund N Telefon: 90 89 28 70 E-post: krifast@online.no Nettadresse: www.atlantehavstunnelen.no
--	---

Informasjon om selskapet	Bølgen Invest AS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 986 606 890 Stiftelsesdato: 20.02.2004 Kontaktperson: Reidar Bjerkestrand (daglig leder) Besøksadresse: Bølgen Invest AS, Kongens Plass 5, 6509 Kristiansund N Postadresse: Postboks 577, 6501 Kristiansund N Telefon: 71 57 33 11 90 14 47 10 (daglig leder) E-post: reidar.bjerkestrand@norcorp.no post@bolgeninvest.no Nettadresse: www.bolgeninvest.no
Eiere og eierandeler	Aksjekapital kr. 22 366 125,- Kommunens eierandel 0,2 %
Formål	Selskapets formål er investeringsvirksomhet. Selskapet kan engasjere seg i andre investeringselskaper og investeringsfond.
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Protokoll generalforsamling/representantskap Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi:	Eierskapet er finansielt motivert. Bidra til etablering av et investeringsselskap med lokal forankring – redskap til å utvikle næringslivet i regionen. Forventet årlig avkastning på 17 % med en risikopremie på 10 %.

Informasjon om selskapet	Visit Nordmøre og Romsdal AS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 986 702 628 Stiftelsesdato: 08.12.2003 Kontaktperson: Torunn Beate Dyrkorn (daglig leder) Besøksadresse: Fosnagata 13, 6509 Kristiansund N Postadresse: Postboks 508, 6501 Kristiansund N Telefon: 71 58 54 54 90 18 77 51 (kontaktperson) E-post: info@visitnorthwest.no Nettadresse: www.visitnorthwest.no
Eiere og eierandeler	Aksjekapital 1 024 000,- 5,46 % - Kristiansund kommune 4,30 % - Averøy kommune 3,33 % - Molde kommune 86,91 % –andre kommuner på Nordmøre og i Romsdal og private bedrifter Kommunen er nest største aksjonær i selskapet.
Formål	Formålet med selskapet er å fremme reiselivet i deltagende kommuner, utføre salgs- og markedsføringsaktiviteter, stimulere til produktutvikling og løse andre fellesoppgaver for reiselivet i selskapets aktivitetsområde.
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Protokoll generalforsamling/representantskap Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Motivet for eierskapet er effektivisering av tjenesteproduksjon. Støtte opp om det regionale reiselivssamarbeidet på Nordmøre og i Romsdal og markedsføre reiselivsnæringen

Informasjon om selskapet	Kristiansund og Nordmøre Næringsforum AS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 931 564 374 Stiftelsesdato: 29.3.1979 Kontaktperson: Ole Johnny Rugset (daglig leder) Besøksadresse: Fosnagata 13, 6509 Kristiansund N Postadresse: Postboks 161, 6501 Kristiansund N Telefon: 71 570280 Nettadresse: www.knn.no
Eiere og eierandeler	Aksjekapital ca. 7,2 millioner. Kommunens eierandel 0,3 %
Formål	Fremme og samordne næringsinteressene i byregion Kristiansund og Nordmøre, på tvers av bransjer, profesjoner og kommuner. Selskapets virksomhet skal bidra til økt verdiskapning i eksisterende næringsliv og til nyetableringer i regionen. I overensstemmelse med virksomhet og formål kan selskapet engasjere seg i andre selskaper, foretak, organisasjoner, foreninger, tiltak og lignende
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Protokoll generalforsamling/representantskap Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Eierskapet er regionalpolitisk motivert. Støtte videre drift av selskapet, med bakgrunn i selskapets formål.

Informasjon om selskapet	Kvernberget Vekst AS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 986 653 465 Stiftelsesdato: 18.12.2003 Kontaktperson: Erika Indergaard Besøksadresse: Kongens Plass 1, 6509 Kristiansund N Postadresse: Postboks 518, 6501 Kristiansund N Telefon: 71570250 / 40246474 (kontaktperson) Nettadresse: www.kvernbergetvekst.no
Eiere og eierandeler	Aksjekapital kr. 442 000,- Kommunens eierandel er 1,81 %
Formål	Selskapets virksomhet er utvikling av Kristiansund lufthavn Kvernberget for å styrke tilbudet til næringsliv og innbyggere i regionen. Det skal ikke betales utbytte.
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Protokoll generalforsamling/representantskap Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Eierskapet er regionalpolitisk motivert. Utvikling av Kristiansund Lufthavn Kvernberget for å styrke tilbudet til næringsliv og innbyggere i regionen.

Informasjon om selskapet	SMK Utvikling AS (tidligere Kystlab Prebio AS) Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 986 208 933 Stiftelsesdato: 15.09.2017 Kontaktperson: Preben Aune (daglig leder) Besøksadresse: Daugstadvegen 445, 6392 Vikebukt Postadresse: Daugstadvegen 445, 6392 Vikebukt Telefon: 71 25 05 00 E-post: Preben.Aune@prebio.no Nettadresse: www.kystlab.no
Eiere og eierandeler	Aksjekapital kr. 8 223 720,-. Kommunens eierandel er 1,30 %
Formål	Investeringsvirksomhet, herunder kjøp og salg av aksjer i andre selskap, samt alt som står i forbindelse med dette. Selskapet skal ivareta FNs bærekraftsmål i sine investeringer. <p><i>Selskapets tidligere formål var å selge laboratorietjenester og rådgivningstjenester til næringslivet og offentlige organer innen områdene internkontroll/kvalitetssikring, næringsmidler, miljø m.m. Selskapet skal drives etter forretningsmessige prinsipper. Selskapet kan samarbeide med, opprette og delta i andre selskaper.</i></p>
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Protokoll generalforsamling/representantskap Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Motivet for eierskapet er effektivisering av tjenesteproduksjon. Videreføring av tilbud om laboratorietjenester og oppgaver innen miljørettet helsevern.

Informasjon om selskapet	Muritunet AS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 961 721 652 Stiftelsesdato: 4.7.1991 Kontaktperson: Elisabeth Slotsvik Kleive (adm. direktør) Adresse: 6210 Valldal Telefon: 70 25 83 00 E-post: post@muritunet.no Nettadresse: www.muritunet.no
Eiere og eierandeler	Aksjekapital kr. 14 343 000,-. Kommunen har aksjer for kr. 3000,-.
Formål	Selskapet sitt føremål er å eige og drive institusjonen Muritunet – senter for mestring og rehabilitering i Norddal kommune, der ein skal gje medisinsk behandling, opptrening og opplysning som del av det totale helsetenestetilbodet i landsdelen, samt anna verksemd som står i samanheng med dette. <p>Selskapet vert drive på ideell basis og vil ikkje ha kommersielt erverv til føremål. Det skal ikkje utdelast utbytte og selskapets midlar skal heller ikkje på annan måte overførast til selskapets aksjonærar. Ved</p>

	oppløsning av selskapet skal selskapets midlar stillast til disposisjon for realisering av verksemd i tråd med første avsnitt i denne paragraf.
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Protokoll generalforsamling/representantskap Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Motivet for eierskapet er effektivisering av tjenesteproduksjon. Gi pasienter et opptrenings- og rehabiliteringstilbud.

Informasjon om selskapet	Unika AS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 971 144 467 Kontaktperson: Idar Nedal Adresse: Industriveien 28, 6530 Averøy Telefon: 715 134 88 E-post: post@unika.no Nettadresse: www.unika.no
Eiere og eierandeler	Aksjekapital Kr. 280 000,- Kommunens eierandel 100 %
Formål	UNIKA's formål er å drive tjenesteyting og produksjon for å skape varig tilrettelagte arbeidsplasser for personer som har vanskelig for å kunne få bidra med sine ressurser i annet arbeidsliv. Virksomheten arbeider også for å gi sine brukere innpass i det ordinære arbeidslivet
Rolle og styreinformasjon	Leder: Ann Kristin Sørvik Nestleder: Ivar Aae Styremedlem: Anne Jorunn Nordskog
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning. Protokoll generalforsamling/representantskap. Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Bidra til å sikre et kvalitativt godt tjenestetilbud til brukergruppen.

Informasjon om selskapet	Helseinnovasjonssenteret AS Selskapsform: Aksjeselskap Kompetansesenter for helseinnovasjon, velferdsteknologi, forskning og samhandling. Org. nummer: 923 766 553 Kontaktperson: Geir Dagfinn Sylthe (daglig leder) Adresse: Øvre Enggt 8 B Telefon: E-post: post@helseinnovasjonssenteret.no Nettadresse: www.helseinnovasjonssenteret.no
Eiere og eierandeler	Kommunalt eid: Møre og Romsdal fylkeskommune 25%, Averøy, Smøla, Aure, Surnadal, Helse Møre og R, Sunndal, Kristiansund, Tingvoll, Gjemens 8, 333 %
Formål	Bidra til utvikling av folks helse og samfunnets helsetjenester gjennom forskning og innovasjon særlig innenfor områdene helseteknologi, samhandling, folkehelse og helse i

	næring. Selskapets virksomhet skal ta utgangspunkt i lokale og regionale behov med nasjonal og internasjonal relevans. Selskapets økonomiske formål er non-profit og det kan ikke utbetales utbytte til eierne.
Rolle og styreinformasjon	Bodil Palma Hollingsæter (leder) Arne Ingebrigtsen (nestleder) Helge Ristesund Kristoffer Betten Jenssen Olaug Haugen
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning. Protokoll generalforsamling/representantskap. Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Bidra til utvikling og innovasjon i helse- og omsorgstjenester

Informasjon om selskapet	Akvainvest Møre og Romsdal AS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 991 498 281 Kontaktperson: Ståle Refstie Adresse: Romsdalsveien 2, Sunndalsøra Telefon: 716 990 20 E-post: stale.refstie@sunndal.kommune.no
Eiere og eierandeler	Aksjekapital Kr. 8 510 400,-. Kommunens eierandel 4 %. Sunndal kommune 95 % og Møre og Romsdal fylkeskommunen 1 %.
Formål	Foreta investeringer i selskaper som driver forskning
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning. Protokoll generalforsamling/representantskap.
Kommunens eierstrategi	Selskapet eier 10 % av aksjene i Nofima AS. Nofima har solgt sin forskningsstasjon på Ekkilsøya og kommunens eierinteresser i selskapet har derfor falt bort. Aksjene bør forsøkes avhendet.

Informasjon om selskapet	Møreaksen AS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 942 390 742 Stiftelsesdato: 29.10.1986 Kontaktperson: Harald Larsen Espeland Adresse: Britvegen 4, 6410 Molde Telefon: 71115060 E-post: jan.petter.hammero@moreaksen.no Nettadresse: www.moreaksen.no
Eiere og eierandeler	Aksjekapital 7 402 500,-. Kommunens eierandel 0,12 %
Formål	Føremålet med selskapet er å realisere eit fergefritt samband over Romsdalsfjorden/Midfjorden, samt knytte kommunane Aukra og Midsund til fastlandet. Herunder finansiering av prosjektet, innkreving

	av eventuelle bompenger og alt som står i forbindelse med dette. Selskapet skal også kunne være ansvarlig ved eventuell søknad om og innkreving av bompenger via fergebilletten på sambandene Molde - Vestnes og Mordalsvågen - Solholmen for opprustning av E39 på strekningen Molde - Midsund - Vestnes, samt på sambandet Hollingsholm - Aukra for finansiering av broene og sambandet mellom Aukra og Midsund
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning. Protokoll generalforsamling/representantskap. Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Eierskapet er regionalpolitisk motivert. Viktig å samarbeide om samferdselsprosjektet for å få en fergefri E39 og tidsbesparende forbindelse internt i fylket.

Informasjon om selskapet	Nordmøre Energiverk AS - NEAS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 960 684 737 Stiftelsesdato: 08.11.1990 Kontaktperson: Jan Arve Korsfur (adm. direktør) Besøksadresse: Industriveien 1, 6517 Kristiansund Postadresse: Postboks 2260 Løkkemyra, 6503 Kristiansund N Telefon: 71 56 55 00 E-post: neas@neas.mr.no Nettadresse: www.neas.no
Eiere og eierandeler	Aksjekapital kr. 1 960 784,-. Smøla kommune - 4,47 % Tingvoll kommune - 5,73 % Aure kommune - 6,93 % Averøy kommune - 9,80 % Kristiansund kommune - 39,73 % KLP - 33,33 %
Formål	Selskapet har til formål å planlegge, utbygge og drive produksjon av energi, regional- og distribusjonsnett for energi kjøp / salg av energi, samt virksomhet som står i sammenheng med dette.
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning. Protokoll generalforsamling/representantskap. Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring. Årlige eiermøter
Kommunens eierstrategi	Eierskapet er finansielt og samfunnsøkonomisk motivert. Langsiktig - utvikling og verdiøkning av bedriften. Kortsiktig – frigjøring av kapital. Forventninger om økt årlig utbytte.

Informasjon om selskapet	Samspleis AS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 887 493 952 Stiftelsesdato: 20.09.2004 Kontaktperson: Olav Egil Ellevset Adresse: Postboks 161, 6501 Kristiansund Telefon: 71659973
--------------------------	---

Eiere og eierandeler	Aksjekapital kr. 3550000,- Kommunens andel 0,8 %
Formål	Selskapets formål er å arbeide for realisering av viktige vei- og trafikksikkerhetsprosjekter i Romsdal og på Nordmøre. Selskapet skal, enten selv eller i samarbeid med andre selskap, stå for hel- eller delfinansiering av utbygginger, da i samarbeid med Statens Vegvesen og etter de retningslinjer som staten til enhver tid gir. Under de samme forutsetningene skal Samspleis AS kunne administrere bompengemidlene, forvalte bompengemidlene og benytte disse slik at det vil gå frem av avtale mellom Vegdirektoratet, samarbeidende selskap og Samspleis AS.
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Protokoll generalforsamling/representantskap Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring
Kommunens eierstrategi	Eierskapet er regionalpolitisk motivert. Samarbeid om felles regional samferdselspakke for styrking av Nordmøre og Romsdal som bolig- og arbeidsmarkedsregion.

Informasjon om selskapet	Varde AS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 918 337 679 Stiftelsesdato: 03.12.2009 (vedtaksdato) Kontaktperson: Erik Husby Pettersen (Administrerende Direktør) Besøksadresse: Industriveien 9, 6502 Kristiansund Postadresse: Postboks 2123, 6502 Kristiansund Telefon: 71 57 21 00 47 46 75 46 (kontaktperson) E-post: erik.husby.pettersen@varde.as Nettadresse: www.varde.as
Eiere og eierandeler	Aksjekapital kr. 1 370 000,- 74,78 % Kristiansund kommune 19,70 % Møre og Romsdal fylkeskommune 5,52 % Andre (Averøy og 6 andre kommuner, Sparebank1Nordvest og noen private – Averøy ca. 0,18 %).
Formål	Selskapet har som primæroppgave å tilby opplæring og kvalifisering gjennom arbeidstrening og kompetanseutvikling. Dette gjøres i form av produksjon av et bredt spekter av varer og tjenester.
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Protokoll generalforsamling/representantskap Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Eierskapet er samfunnsøkonomisk motivert.

Informasjon om selskapet	Nordmøre Fiskebåt AS Selskapsform: Aksjeselskap Org. nummer: 994 298 364 Stiftelsesdato: 28.02.2009 Kontaktperson: Renate Kalvø Gustad (daglig leder) Postadresse: Astrupsgt. 9, 6509 Kristiansund Telefon: 92 89 65 95 (kontaktperson) E-post: post@nordmorefiskebat.no Nettadresse: www.nordmorefiskebat.no
Eiere og eierandeler	Aksjekapital kr. 886 800,- 31,20 % Sparebank 1 Nordvest 8 % Averøy kommune 60,8 % Andre kommuner og private
Formål	Arbeide for en lønnsom, framtidsrettet og variert fiskeflåte i regionen, og en tilsvarende robust service- og leverandørindustri i marin sektor
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Protokoll generalforsamling/representantskap Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi:	Eierskapet er nærings- og regionalpolitisk motivert.

Gjennomgang av interkommunale selskaper

<p>Informasjon om selskapet</p> <p>Selskapet er under avvikling</p>	<p>Møre og Romsdal revisjon IKS</p> <p>Selskapsform: Interkommunalt selskap Org. nummer: 917802149 Stiftelsesdato: 22.11.2016 Kontaktperson: Veslemøy Ellinggard (daglig leder) Adresse: Kaibakken 1, 6509 Kristiansund N Telefon: 71 56 60 10 E-post: post@mrrevisjon.no Nettadresse: www.drn.no</p>
--	---

<p>Informasjon om selskapet</p>	<p>Møre og Romsdal revisjon SA</p> <p>Selskapsform: Samvirkeforetak Org. nummer: 923 746 552 Stiftelsesdato: 23.08.2019 Kontaktperson: Veslemøy Ellinggard (daglig leder) Adresse: Astrups gate 9, 6509 Kristiansund N Telefon: 907 50 045 E-post: post@mrrevisjon.no Nettadresse: www.mrrevisjon.no</p>
<p>Eiere og eierandeler</p>	<p>Møre og Romsdal fylkeskommune og 29 kommuner på Nordmøre og i Romsdal. Averøy har en eierandel på 2,6 %.</p>
<p>Formål</p>	<p>Drive revisjon av de kommuner og fylkeskommuner som har medlemskap i foretaket, i tråd med den til enhver tid gjeldende kommunelov. Foretaket skal fremme medlemmenes økonomiske interesser gjennom deres deltakelse i virksomheten. Foretaket forplikter seg til å dekke medlemmenes behov for revisjonstjenester, og medlemmene forplikter seg til å kjøpe hoveddelen av sine revisjonstjenester fra samvirkeforetaket. Foretaket kan selge tjenester til andre rettssubjekter som eies helt eller delvis av et eller flere av medlemmene, eller til andre, så lenge den totale andelen av denne omsetningen ikke overstiger 20 % av foretakets totale omsetning. Foretaket kan inngå på eiersiden i andre foretak eller selskap der dette er hensiktsmessig for oppfyllelsen av foretakets hovedformål. Medlemskap er ikke åpent for andre enn kommuner og fylkeskommuner beliggende i Møre og Romsdal og nærliggende områder.</p>
<p>Rapportering til kommunen</p>	<p>Årlig: Budsjett. Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning. Protokoll generalforsamling/representantskap. Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.</p>
<p>Kommunens eierstrategi</p>	<p>Motivet for eierskapet er etablering av en kvalitativt god og effektiv tjenesteproduksjon.</p>

Informasjon om selskapet	Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS Selskapsform: Interkommunalt selskap Org. nummer: 982 330 459 Stiftelsesdato: 17.7.2000 Kontaktperson: Geir Håvard Ellingseter (daglig leder) Besøksadresse: Kirkegata 10, 6004 Ålesund Postadresse: Postboks 1073, 6001 Ålesund Telefon: 97 18 89 03 E-post: postmottak@ikamr.no Nettadresse: www.ikamr.no
Eiere og eierandeler	19,77 % Møre og Romsdal fylkeskommune 80,23 % kommunene i fylket hvorav Averøy 1,9 %
Formål	Selskapet skal arbeide for at arkivmateriale fra medlemmene eller slikt materiale som disse tar ansvar for, blir tatt vare på og gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre administrative og kulturelle føremål, i samsvar med arkivlova.
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning. Protokoll generalforsamling/representantskap. Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Motivet for eierskapet er effektivisering av tjenesteproduksjon og inntekter gjeldende arkivlovgivning.

Informasjon om selskapet	Kristiansund og Nordmøre Havn IKS Selskapsform: Interkommunalt selskap Org. nummer: 986 712 720 Stiftelsesdato: 18.12.2003 Kontaktperson: Knut Mostad (havnefogd) Adresse: Astrups gate 9, 6509 Kristiansund N Telefon: 400 06 504 E-post: info@knhavn.no Nettadresse: www.knhavn.no
Eiere og eierandeler	38,00 % Kristiansund kommune 62,00 % (Aure (7 %), Averøy (7 %), Gjemnes (6 %), Halså (4 %), Hemne (5 %), Hitra (6 %), Smøla (7 %), Sunndal (9 %), Surnadal (7 %), Tingvoll(4%))
Formål	Havnevesen er opprettet for å ivareta og samordne den kommunale havnevirksomheten i samarbeidsområdet. Havnevesen skal sammen med andre interesser bidra til et konkurransedyktig og kostnadseffektivt havnetilbud i regionen, og for tilrettelegging av infrastruktur som sikrer en best mulig forbindelse mellom sjø- og landtransporten. Havnevesen skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver som etter havne- og farvannsloven og annen lovgivning som gjelder havnesektoren, påhviler de samarbeidende kommunene. Havneanlegg og arealer skal disponeres med sikte på en best mulig, samlet ressursutnyttelse. For å opprettholde og videreutvikle sjøtransportene og den kommunale havnevirksomheten i samarbeidsområdet, samt denne virksomhetens trafikkgrunnlag, kan havnevesen engasjere seg i havnetilknyttet virksomhet som finnes hensiktsmessig og fordelaktig for de samarbeidende kommunenes havneinteresser.

Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrers beretning Protokoll generalforsamling/representantskap Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Eierskapet er samfunnsøkonomisk motivert. Ivareta det kommunale ansvar for planlegging, utbygging og drift av kaianlegg og havneinnretninger i havnedistriktet.

Informasjon om selskapet	ReMidt IKS Selskapsform: Interkommunalt selskap Org. nummer: 975 936 333 Stiftelsesdato: 06.11.1995 Kontaktperson: Trygve Berdal(daglig leder) Adresse: Havneveien 116, 7300 Orkanger Telefon: 72 48 37 00 E-post: firmapost@remidt.no Nettadresse: www.remidt.no
Eiere og eierandeler	Averøy 4, 6 % De 3 største andelseierne er Kristiansund 18,9 %, Orkland 14,0 %, Melhus 12,8 %. De andre kommunene som er deltagere i samarbeidet er Aure, Frøya, Heim, Hitra, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Skaun, Smøla, Sunndal, Surnadal og Tingvoll.
Formål	Selskapets formål er på vegne av eierkommunene og i henhold til delegasjon å utføre den forvaltningsmyndighet og de oppgaver som eierkommunene har i tilknytning til innsamling, transport, behandling og omsetning av avfall/slam og alt som naturlig hører med til dette i eierkommunene, samt delta i eller etablere andre selskaper til utøvelse av virksomheten innenfor denne formålsangivelse. Selskapet er tildelt enerett innenfor avfallsområdet og har ikke erverv som formål. Selskapet kan også utføre forvaltningsoppgaver for eierkommunene på andre områder. I tillegg til dette formålet skal selskapet søke å redusere avfallsmengdene, utnytte ressursene i avfallet og behandle avfallet på en måte som fullt ut tilfredsstillende miljømessige krav som myndighetene stiller.
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Protokoll generalforsamling/representantskap Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Eierskapet er samfunnsøkonomisk motivert. Skal på en effektiv måte bidra til å ivareta det kommunale ansvar for planlegging, utbygging og drift av innsamlingsordning for avfall fra husholdninger og andre virksomheter.

Informasjon om selskapet	<p>Nordmøre Kriesesenter IKS Selskapsform: Interkommunalt selskap Org. nummer: 899 163 222 Stiftelsesdato: 18.10.2012 Kontaktperson: Carina Ellingvåg (daglig leder) Adresse: Tempoveien 23, 6508 Kristiansund Telefon: 71 57 48 70 E-post: post@nordmorekriesesenter.no Nettadresse: www.nordmorekriesesenter.no</p>
Eiere og eierandeler	<p>Aure kommune 9,07 Averøy kommune 14,98 Kristiansund kommune 62,56 Smøla kommune 5,56 Tingvoll kommune 7,83</p>
Formål	<p>Nordmøre Kriesesenter IKS har som oppgave å sikre et kriesesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner. Tilbudet skal omfatte et gratis, helårs, heldøgns, trygt og midlertidig botilbud. Barn skal ha tilbud når de følger med sine foreldre.</p>
Rapportering til kommunen	<p>Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning. Protokoll generalforsamling/representantskap. Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.</p>
Kommunens eierstrategi	<p>Motivet for eierskapet er kvalitativt god og effektiv tjenesteproduksjon</p>

Oversikt over interkommunale samarbeid

Kommunalt samarbeid etter § 27 ble etter gammel kommunelov brukt i forbindelse med driftsoppgaver som renovasjon, vann- og avløp, brannvesen og administrative oppgaver som ikke omfatter myndighetsutøvelse. Ordningen er ikke videreført i ny kommunelov. Interkommunalt samarbeid organisert etter den gamle kommunelovens § 27 må være omdannet til en lovlig samarbeidsmodell innen 10.10.2023

Informasjon om selskapet	Interkommunal sekretærfunksjon for kontrollutvalgene Selskapsform: Interkommunalt samarbeid Organisert som et interkommunalt samarbeid etter kommuneloven kapittel 5A med hvor Kristiansund kommune er vertskommune. Etablert: Våren/sommeren 2005 E-post: harald.svendsen@kristiansund.kommune.no
Eiere og eierandeler	48,50 % Kristiansund kommune 51,50 % (Aure (7,6 %), Averøy (11,5 %), Halså (3,6 %), Rindal (4,5 %), Smøla (4,7 %), Surnadal (13,0 %) Tingvoll (6,6 %))
Formål	Samarbeidet formål er å bidra til at deltakerkommunene skal ha tilstrekkelig og kompetent sekretærbistand til sine kontrollutvalg
Rolle og styreinformasjon	Samarbeidsutvalget består av lederne av kontrollutvalgene i kommunene samt nestleder i kontrollutvalget i Kristiansund kommune.
Rapportering til kommunen	Årlig: Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning. Protokoll generalforsamling/representantskap.
Kommunens eierstrategi	Motivet for eierskapet er å sikre en kvalitativt god og effektiv tjenesteproduksjon og kontrollfunksjon.

Informasjon om selskapet	Barneverntjenesten Selskapsform: Interkommunalt samarbeid etter kommuneloven kapittel 5A med Kristiansund som vertskommune og Averøy og Gjemnes er samarbeidskommune. Etablert: 2008 Nettadresse: www.kristiansund.no
Deltakerkommuner	Averøy, Gjemnes og Kristiansund
Formål	Formålet med den felles barneverntjenesten er å drive og videreutvikle tjenestetilbudet på vegne av deltagerkommunene, samt å rekruttere og beholde kompetente, fagutdannet personale. Gjennom dette vil tjenesten bli bedre i stand til å gi rett hjelp til rett tid for de barn, unge og familier som trenger bistand fra barnevernet. Den felles barneverntjenesten skal preges av: <ul style="list-style-type: none">- brukermedvirkning- tilgjengelighet og åpenhet- rask og effektiv saksbehandling- habilitet og rettsikkerhet- aktiv forebyggende innsats- tverrfaglig samarbeid- gode informasjonsstrategier om barnevernet
Rolle og styreinformasjon	Barnevernsleder har ansvaret for rapportering og informasjonsutveksling

Rapportering til kommunen	Årlig: Budsjett Regnskapet inngår som et eget ansvarsområde i kommunens regnskap. Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Motivet for eierskapet er en kvalitativt god og effektivisering av tjenesteproduksjon. En større og mer robust barnevernstjeneste.

Informasjon om selskapet	IKT ORKidé Selskapsform: Interkommunalt samarbeid organisert etter gamle kommunelovens § 27 med Sunndal kommune er administrativ vertskommune og Kristiansund kommune har ansvar for felles driftssentral. Etablert: 1.1.2008 Kontaktperson: Steinar Holm (daglig leder) E-post: steinar.holm@kristiansund.kommune.no Nettadresse: http://www.orkideportalen.no/
Deltakerkommuner	Aure, Averøy, Gjemnes, Kristiansund, Rindal, Smøla, Sunndal, Surnadal og Tingvoll
Formål	Formålet med IKT ORKidé er å møte felles IKT-utfordringer for deltakerne gjennom innkjøp, implementering og drift av felles løsninger som ivaretar kommunenes IKT behov, imøtekommer myndighetskrav og gir innbyggerne tilgang til døgnåpne kommunale tjenester.
Rolle og styreinformasjon	Styret består av 1 administrativ representant fra hver kommune. Vertskommunene Kristiansund og Sunndal skal være representert i arbeidsutvalget.
Rapportering til kommunen	Årlig: Budsjett Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.
Kommunens eierstrategi	Eierskapet er regionalpolitisk motivert og ut fra behov for god IKT kompetanse for utvikling av kommunenes tjenestetilbud. Oppnår resultater raskere og rimeligere samt gir bedre tilgang på kompetanse.

Informasjon om selskapet	Nordmøre interkommunale innkjøpssamarbeid Selskapsform: Interkommunalt samarbeid Organisert som et kommunesamarbeid etter gamle kommunelovens § 27, hvor Kristiansund kommune er vertskommune med arbeidsgiveransvar Etablert: 2002 E-post: innkjop@kristiansund.kommune.no Nettadresse: www.kristiansund.no
Deltakerkommuner	Aure, Averøy, Hustadvika, Gjemnes, Kristiansund, Rindal, Smøla, Sunndal, Surnadal og Tingvoll
Formål	Innkjøpssamarbeidet har som hovedoppgave å ivareta kommunens behov ved inngåelse og oppfølging av innkjøpsavtaler. Med innkjøpsavtaler menes her rammeavtaler knyttet til spesifikke

	<p>varegrupper og større engangskjøp som partene ser det hensiktsmessig å foreta i fellesskap.</p> <p>Innkjøps samarbeidet skal sørge for at kommunene gjør optimale innkjøp med hensyn til kostnadseffektivitet og kvalitet, samt bidra til effektive innkjøpsrutiner og en samlet kompetanseheving på innkjøpsområdet.</p>
Rolle og styreinformasjon	Styret består av en administrativ representant fra hver kommune.
Rapportering til kommunen	Budsjett og regnskap for innkjøps samarbeidet er en del av vertskommunen. Det utarbeides hvert år en fordelingsnøkkel på kostnadene jfr. vedtektene, og Kristiansund kommune fakturerer de andre deltakerkommunene i henhold til denne..
Kommunens eierstrategi	Motivet for eierskapet er effektivisering av tjenesteproduksjon. Spare administrative ressurser og oppnå bedre innkjøpsbetingelser

Informasjon om selskapet	<p>NIUA – Nordmøre Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensning</p> <p>Selskapsform: Interkommunalt samarbeid</p> <p>Organisert som et kommunesamarbeid etter gamle kommunelovens § 27, hvor Kristiansund kommune er administrativ vertskommune</p> <p>Etablert: 1997</p> <p>Nettadresse: www.kristiansund.no</p>
Deltakerkommuner	Aure, Averøy, Eide, Gjemnes, Halså, Kristiansund, Rindal, Smøla, Sunndal, Surnadal og Tingvoll
Formål	<p>Formålet med beredskapsplanen er å sikre at kommunene har et effektivt reaksjonsapparat i tilfelle av akutt forurensning og i samsvar med bestemmelsene i Forurensningsloven §§ 43 – 47. Med akutt forurensning forstås:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forurensning som har betydning - Forurensning som inntreffer plutselig - Forurensning som ikke er tillatt i medhold av lov
Rolle og styreinformasjon	Representantskapet består av 1 representant fra hver kommune. Representantskapet velger et styre med 6 medlemmer. Brannsjef og havnefogd i vertskommunen er faste medlemmer i styret. Brannsjefen i vertskommunen er fast styreleder. Brannsjefene har vært kommunens representant.
Rapportering til kommunen	<p>Årlig:</p> <p>Budsjett</p> <p>Regnskapet inngår som en del av Kristiansund kommunes regnskap. Protokoll årsmøte.</p> <p>Selskapets styringsdokument oversendes fortløpende ved utarbeidelse-/endring.</p>
Kommunens eierstrategi	Eierskapet er samfunnsøkonomisk motivert. Sørge for at det overordnede sikkerhetsansvaret for kommune og innbyggere blir ivaretatt

Informasjon om selskapet	Nordmøre interkommunale brann og redning NIBR Interkommunalt administrativt vertskommunesamarbeid med Kristiansund som vertskommune etter kommuneloven kapittel 5A. Etablert: 2018 Nettadresse: www.kristiansund.no
Deltakerkommuner	Averøy 14,8 %, Kristiansund 65,8 %, Aure 10,7 % og Smøla 8,7 %.
Formål	Formål med NIBR er å sikre en robust beredskapsorganisasjon i deltakerkommunene med god kvalitet i tjenesten, effektiv utnyttelse av bemannings- og utstyrsressurser og høy kompetanse hos medarbeiderne.
Rapportering til kommunen	Budsjettforslag Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Selskapet budsjett/regnskap inngår som en del av Kristiansund kommune sitt budsjett/regnskap.
Kommunens eierstrategi	Motivet for eierskapet er en kvalitativt god og effektiv av tjenesteproduksjon

Informasjon om selskapet	PPT – Pedagogisk Psykologisk Tjeneste for Ytre Nordmøre Vertskommunesamarbeid jfr Kommuneloven § 20-2 med Kristiansund kommune som vertskommune. hvor Kristiansund kommune er administrativ vertskommune Etablert: 1.1.2000 Nettadresse: www.kristiansund.no
Eiere og eierandeler	Kristiansund kommune (67 %) Aure (10 %), Averøy (17,1 %), Smøla (5,8 %)
Formål	Tjenesten skal: Utføres i henhold til gjeldende lov og regelverk. Sikre god individuell oppfølging av barn, unge og voksne. Arbeide systemrettet for å legge opplæringen til rette for de med særskilte behov. Bistå opplæringssettene i systemrettet arbeid for å tilrettelegge opplæringen for de med særskilte behov. Bidra til å sikre alle en god opplæring i et godt læringsmiljø. Sikre et best mulig pedagogisk psykologisk tjenestetilbud.
Rolle og styreinformasjon	Deltakerkommunene er representert i styret.
Rapportering til kommunen	Årlig: Budsjett Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Selskapet budsjett/regnskap inngår som en del av Kristiansund kommune sitt budsjett/regnskap. I tillegg til at deltakerkommunene bidrar med midler, betaler fylkeskommunen i forhold til de tjenester de kjøper.
Kommunens eierstrategi:	Motivet for eierskapet er en kvalitativt god og effektiv av tjenesteproduksjon

Informasjon om selskapet	Legevaktsamarbeid Interkommunalt samarbeid med Kristiansund som vertskommune og Averøy, Gjemnes og Tingvoll som deltakere. Etablert: 2010 Nettadresse: www.kristiansund.no
Deltakerkommuner	Averøy, Gjemnes, Kristiansund og Tingvoll
Formål	Sikre ett god og funksjonell legevakttilbud på kveld, natt og helg til innbyggerne i samarbeidskommunene.
Rapportering til kommunen	Budsjettforslag Revisorbekreftet årsregnskap med noter og styrets beretning Selskapet budsjett/regnskap inngår som en del av Kristiansund kommune sitt budsjett/regnskap.
Kommunens eierstrategi	Motivet for eierskapet er en kvalitativt god og effektiv av tjenesteproduksjon

